

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 13C/290/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814203231
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Monoková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8814203231.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou Mgr. Annou Monokovou v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: L. K.Á., N.. XX.XX.XXXX, A. XXX XX Č. XXX, o zaplatenie sumy 2501,57 eur s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 2231,20 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25% ročne z dlžnej sumy od 04.05.2011 do zaplatenia a iné trovy konania v sume 120 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 232,53 eur na účet právneho zástupcu žalobcu a to všetko v mesačných splátkach po 60 eur, ktoré splátky sú splatné vždy do 30. dňa v mesiaci na adrese žalobcu pod následkami straty výhody splátok počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku.

Čo do zvyšku žalobu z a m i e t a.

odôvodnenie:

Žalobca sa podaným žalobným návrhom domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 2501,57 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne z dlžnej sumy od 04.05.2011 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaná dňa 20.02.2010 uzavrela zmluvu o pôžičke č. 5004889 so žalobcom, na základe ktorej bol poskytol žalobca žalovanej celkovú sumu pôžičky 3634,36 eur. Podľa zmluvy o pôžičke mala žalovaná splácať pôžičku v pravidelných 43 mesačných splátkach v sume 84,52 eur. Do dnešného dňa uhradila žalovaná z uvedenej sumy sumu 845,20 eur. Vzhľadom k tomu, že žalovaná porušila svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca dňa 23.04.2011 listom, vypovedanie zmluvy vyzval žalovanú k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo. Do dnešného dňa žalovaná dlžné splátky neuhradila. Celkový dlh žalovanej ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 2501,57 eur.

Žalovaná požiadala o možnosť úhrady dlžnej sumy v splátkach.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami, vypovedou žalovanej, prednesom právneho zástupcu žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav:

Žalovaná uviedla, že si je vedomá svojho záväzku voči žalobcovi, ktorý nesplácala, lebo jej nevychádzalo z čoho splácať. Predmetný úver spočiatku aj splácali spolu s manželom, potom prišli o prácu, tak prestali splácať. V súčasnej dobe je situácia taká, že spolu s manželom a troma maloletými deťmi majú do rodiny príjem okolo 450 eur z čoho platia 105 eur elektrinu, 30 eur vodu, ďalšie peniaze potrebujú na

zabezpečenie základných životných potrieb, vzhľadom na to, by boli schopný splácať splátky po 20-30 eur.

Právny zástupca žalobcu zotrval na podanej žalobe v celom rozsahu s tým, že odkazujú na listinné dôkazy predložené súdu a teda na prehľad splátok ako aj na dohodu o uznaní záväzku o splácaní dlhu, ktorú uzatvorila žalovaná so žalobcom, resp. s právnym predchodcom. V predmetnom uznaní došlo k predĺženiu premlčacej doby s tým, že napriek tejto skutočnosti majú zato, že žaloba bola podaná na súd pred uplynutím premlčacej doby, trojročnej podľa Občianskeho zákonníka, pričom podľa judikatúry Najvyššieho súdu je možné na daný právny vzťah aplikovať aj štvorročnú premlčaciu dobu, kde poukazuje na obsah zmluvy, ktorá bola uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou, teda nejedná sa o zmluvu o pôžičke, ale podľa obsahu tejto listiny a tohto právneho úkonu je potrebné považovať tento právny úkon za zmluvu o úvere a teda za absolútny obchod a s ohľadom na to potom prichádza do úvahy aplikácia štvorročnej premlčacej doby. V prehľade splátok a úhrad je uvedená žalovaná suma s tým, že súčasťou tejto zmluvy sú aj pokuty, respektíve suma, ktorá bola vyčíslená v stĺpci pokuta, ktoré sankcie si žalobca alebo právny predchodca uplatňovali v zmysle Všeobecných obchodných podmienok. K ročnej percentuálnej miere nákladov a ročnej úrokovej sadzbe uviedol, že tak ako sú uvedené tieto sú rovnaké, v prípade, že žalovaná neznášala ďalšie náklady s poskytnutým úverom tak nevidí problém v tom, aby tieto veličiny boli totožné. V prípade potreby vedia súdu došpecifikovať. Čo sa týka ešte RPMN odkazuje, že táto bola vypočítaná presne podľa vzorca, ktorý bol zákonom ustanovený na výpočet tejto veličiny. Výška splátok v dohode o uznaní a splácaní, ktorú žalovaná uzatvorila, táto suma splátok bola dojednaná na 74,20 eur o čom predložil aj doklad súdu v elektronickej podobe ohľadom predmetnej dohody. Čo sa týka navrhovaných splátok, tak v princípe súhlasia so splátkami avšak nie v takejto výške ako navrhovala žalovaná, nakoľko v takomto prípade len samotná istina by bola uhrádzaná viac ako sedem rokov, ešte potom je tam príslušenstvo, takže v prípade žeby boli povolené splátky, tak žiadajú, aby boli vo vyššej sume, aspoň 80 eur.

Spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok ako spoločnosť a žalovaná ako klient uzavreli dňa 20.02.2010 zmluvu o pôžičke č. 5004889, pričom výška schválenej pôžičky predstavovala sumu 2511,80 eur, ktorú mala žalovaná uhradiť v 43 splátkach a celková suma pôžičky predstavovala sumu 3634,36 eur, výška mesačnej splátky sumu 84,52 eur a RPMN a ročná úroková sadzba 23,98%. V čl. III. účel použitia pôžičky bolo uvedené, že klient žiada poskytnutú pôžičku na úhradu nasledovných tam pohľadávok s uvedením ev. čísla, divízie (veriteľa), dátumu uzatvorenia zmluvy a výšky pohľadávky. Žalovaná prehlásila, že sa pred podpísaním zmluvy oboznámila s Všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, prevzala ich, súhlasí s nimi, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať.

Podľa čl. 2 bod 2.3 Všeobecných obchodných podmienok tieto VOP a Podmienky sú prílohou zmluvy a tvoria jej neoddeliteľnú súčasť a určujú časť obsahu zmluvy, pokiaľ v zmluve nie je výslovne uvedené inak.

Klient je navrhovateľom uzatvorenia zmluvy. Návrh na uzatvorenie zmluvy klient doručuje spoločnosti na predpísanom tlačive (čl. 4 bod 4.1 Všeobecných obchodných podmienok).

V zmysle čl. 6 bod 6.1, 6.2 Všeobecných obchodných podmienok klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutú pôžičku, a to v pravidelných mesačných splátkach v sume a termínoch určených splátkovým kalendárom, inak v sume a termínoch uvedených v zmluve alebo Podmienkach alebo Všeobecných obchodných podmienkach. Pokiaľ nie je v splátkovom kalendári alebo zmluve alebo Podmienkach alebo VOP stanovené inak, splátky sú splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci.

V jednotlivých splátkach je zahrnutý dohodnutý úrok, príslušná časť istiny a poistenie (čl. 6 bod 6.3 Všeobecných obchodných podmienok).

Podľa čl. 12 bod 12.2 Všeobecných obchodných podmienok spoločnosť je oprávnená požadovať od klienta zmluvnú pokutu, ak sa klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivkej splátky. V 30.ty deň po dobe splatnosti je klient povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10% dlžnej splátky. V tento deň sa zmluvná pokuta stáva splatnou.

Podľa čl. 12 bod 12.3 Všeobecných obchodných podmienok v prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok je klient povinný uhradiť spoločnosti okrem zmluvnej pokuty sankčný úrok vo výške stanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. Sankčný úrok je splatný na výzvu spoločnosti.

V zmysle čl. 15 bod 15.7 Všeobecných obchodných podmienok právne vzťahy, ktoré vznikli na základe zmluvy a zmluvy o zabezpečení sa riadia právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Listom označeným ako vypovedanie zmluvy spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. oznámila žalovanej že vypovedá zmluvu o poskytnutí účelovej pôžičky ku dňu 23.04.2011. Dlžná čiastka ku dňu vypovedania zmluvy je v celkovej výške 2256,55 eur, pričom istina 2231,20 eur sa ďalej úročí denným úrokom z omeškania vo výške 0,05% odo dňa vypovedania až do zaplataenia.

Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, po vypovedaní zmluvy veriteľ evidoval dlh z nezaplatených splátok vo výške 3076,40 eur, zmluvnú pokutu vo výške 275,33eur, pričom žalovaná uhradila sumu 845,20 eur.

Zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 10.06.2014 súd zistil, že spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. ako postupca postúpila na žalobcu ako postupníka pohľadávky uvedené v zozname, medzi nimi aj pohľadávku voči žalovanej.

Podľa § 25 ods. 1, ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak. Ustanovenia § 10 ods. 2 a 3, § 12, 14, 17 ods. 1 a 2 a § 18 sa od 11. júna 2010 použijú aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona na dobu neurčitú a podľa ktorej sa po nadobudnutí účinnosti tohto zákona poskytuje alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver.

Podľa § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, ods. 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis - nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z..

Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým

prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný v 1. rade ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah obchodných podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli zmluvu o pôžičke, ktorou spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. poskytla žalovanej pôžičku, ktorá pôžička bol použitá na úhradu v zmluve uvedených pohľadávok spoločnosti voči klientovi a žalovaná sa zaviazala pôžičku splatiť v 43 mesačných splátkach v stanovenej výške podľa splátkového kalendára.

Ako vyplýva z § 100 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

V zmysle § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Podľa § 111 Občianskeho zákonníka zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby.

V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 01.05.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vzhľadom na uvedené je súd povinný aj z úradnej moci prihliadať na oslabenie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Ide o procesné ustanovenie, ktoré je súd povinný aplikovať v čase rozhodovania o predmetnom nároku.

Súd má za to, že pri posudzovaní plynutia premlčacej doby v danej právnej veci je potrebné aplikovať a to vzhľadom na dohodu o plnení v splátkach § 103 Občianskeho zákonníka a teda premlčacia doba jednotlivých splátok začala plynúť odo dňa ich zročnosti.

Ako je zrejmé zo zmluvy, konečná splatnosť bola dohodnutá na 43 mesiacov. Začiatok plynutia premlčacej doby je potrebné stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Jednotlivé splátky sa premlčujú samostatne od ich zročnosti až do okamihu, keď dlžník nesplní niektorú zo splátok. Nepremľčanými splátkami tak sú splátky splatné tri roky späťne od podania žaloby, teda splátky splatné po 17.04.2011, pričom žaloba bola podaná dňa 17.04.2014. Keďže v danom prípade bola splatnosť jednotlivých splátok dohodnutá k 20. dňu v mesiaci, nepremľčanými splátkami sú tie, ktoré sú splatné odo dňa 20.04.2011, teda tie, ktorých zaplatenie svojou žalobou uplatňuje žalobca a teda možno uzavrieť, že ani po posúdení oslabenia nároku žalobcu v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. nemožno na premlčanie prihliadať.

Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnej podľa Obchodného zákonníka na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, súd považuje za potrebné poukázať na to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. Dualistický systém záväzkového práva (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod.) v našom právnom poriadku síce dlhodobo funguje, avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na premlčanie v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia.

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Teda možno uzavrieť, že žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie nepremľčaných splátok.

V zmysle zmluvy bola pôžička žalovanej poskytnutá pri ročnej úrokovej sadzbe 23,98% a rovnakej RPMN. Prepočtom však súd zistil, že pôžička bola žalovanej poskytnutá pri skutočnej výške úrokovej sadzby 11,82% ročne a pri RPMN 23,98%.

Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dohovoriť úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Taktiež u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platia ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nesmie byť výkon práva a povinnosti vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov v rozpore s dobrými mravmi. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednania, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004).

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov vo februári 2010 činil úrok 12,71 % p.a. a na základe toho má za to, že výška úrokov ako bola prepočtom určená súdom a pri akej bola reálne žalovanej pôžička poskytnutá je primeraná.

Žalobca žiadal zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 2501,57 eur, ktorá suma predstavuje časť dlžných splátok zahŕňajúcich istinu ako aj časť úroku z pôžičky a pokutu zníženú o úhrady vykonané žalovanou. Ako je zrejmé z prehľadu splátok z predpísaných splátok vo výške 3076,40 eur zahŕňajúcich istinu a úrok žalovaná uhradila sumu 845,20 eur preto súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 2231,20 eur. Keďže žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dostala do omeškania, zaviazal ju súd aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy v žalobcom požadovanej výške 9,25% ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády a to od 04.05.2011, teda dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty na plnenie v písomnosti -vypovedanie zmluvy, ktorou bola žalovaná vyzvaná na splatenie dlhu.

Žalobca si v žalovanej sume uplatnil aj nárok na pokutu v zmysle bodu 12.2 Všeobecných obchodných podmienok tak ako to vyplýva z prehľadu splátok a úhrad, kde je zrejmé, že v uplatnenej sume je aj suma z položky pokuta, keďže inak by rozdiel medzi sumou splátok a úhradami predstavoval sumu nižšiu ako si žalobca uplatňuje. Súd má za to, že ide o neprimeranú sankciu, ktorú znáša spotrebiteľ, keďže

takto dohodnutá výška zmluvnej pokuty neúmerne zaťažuje spotrebiteľa, nakoľko spotrebiteľ okrem dohodnutej zmluvnej pokuty, ktorá navýši jeho každú nesplatenú mesačnú splátku o 10%, mal platiť aj úrok z omeškania dojednaný v bode 12.3., čo má za následok neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a je jednoznačne v prospech veriteľa. V danom prípade ide teda o kumulovanie sankcií voči žalovanému ako spotrebiteľovi. Navyše táto zmluvná podmienka sa javí byť ako neurčitá a nejasná, nakoľko z uvedeného dojednaní zmluvnej pokuty nevyplyva, ako sa táto uplatní v ďalších mesačných splátkach. Pri uplatnení výšky zmluvnej pokuty 10% mesačne z každej nesplatennej splátky dochádza k neprimeranému a tiež duplicitnému zaťaženiu spotrebiteľa v prospech veriteľa. Neprimeranosť zmluvnej pokuty súd vidí aj v tom, že sadzba 10 % z mesačnej splátky po dobu dlhšiu ako 30 dní je v prepočte na rok až vo výške 120 % (10 % x 12 mesiacov). Ide síce o jednorazovú pokutu, ale jej rozsahu z hľadiska jej dôsledkov korešponduje zmluvná pokuta v prepočte cca 120 % ročne, čo je jednoznačne neprimeraná sankcia. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp.zn. 3Co 3/2011.

Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

V predmetnej úverovej zmluve bolo za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta. Nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa.

Súd ďalej poukazuje na to, že v danej právnej veci si žalobca uplatňuje nárok z titulu zmluvnej pokuty ako sa ňou súd zaoberal vyššie, pričom sa jedná o dojednanie, ktoré bolo vyhlásené za neprijateľnú zmluvnú podmienku rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 13C/96/2013 zo dňa 31.05.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/172/2013 zo dňa 30.04.2014.

Súd poukazuje na ustanovenie § 53a ods. Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Citované ustanovenie § 53a je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok.

Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (čl. 7 ods. 1 smernice).

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov. Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 ods. 1 smernice). Citované ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má

považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku, teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011).

Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú, takáto zmluvná podmienka je neplatná, jedná sa o absolútnu neplatnosť (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, naviac zákonom výslovne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom, ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu. Súd je povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a to aj z takej, ktorú už skôr judikoval. Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejímavý a rešpektovaný subjektmi práva, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania, je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnu povinnosť rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke.

S ohľadom na vyššie uvedené mal súd za to, že nárok uplatnený žalobcom z titulu zmluvnej pokuty nemožno žalobcovi priznať, nakoľko sa jedná o nárok z absolútne neplatnej neprijateľnej podmienky určenej súdom, preto žalobu v tejto časti spolu s príslušenstvom zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Žalobca mal v konaní úspech v časti, v ktorej súd žalobe vyhovel a teda v časti o zaplatenie 2231,20 eur, čo predstavuje úspech žalobcu 90% a po odpočítaní úspechu žalovanej 10%, v ktorej časti súd žalobu zamietol, mu vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 80%.

Odmena za jeden úkon právnej služby podľa § 10 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhlášky“) predstavuje sumu 101,25 eur.

Žalobcovi tak vznikol nárok na odmenu za štyri úkony - prevzatie a príprava zastúpenia (AK GALLO s.r.o.), prevzatie a príprava zastúpenia (AK TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o.) , písomné podanie na súd, účasť na konaní podľa § 13a ods. 1 písm. a), c), d) cit. vyhl., teda spolu odmena v sume 405 eur a na režijný paušál za 4 úkony v zmysle § 16 ods. 3 vyhl. a to za tri úkony v roku 2014 po 8,04 eur a jeden úkon v roku 2015 po 8,39 eur, teda spolu 32,51 eur.

Súd taktiež priznal žalobcovi nárok na náhradu za stratu času za 5 začatých polhodín (jedna polhodina 13,98 eur) na ceste Košice - Vranov nad Topľou a späť za účasť zástupcu na pojednávaní dňa 24.02.2015 a to v sume 34,95 eur, keďže právny zástupca žalobcu si z dôvodu účasti aj na ďalšom pojednávaní uplatňoval 1 náhrady zo straty času (1/2 zo sumy 69,90 eur) a cestovné za cestu na pojednávanie na tunajší súd dňa 24.02.2015 motorovým vozidlom - Košice - Vranov nad Topľou a späť pri počte 100 kilometrov, priemernej spotrebe 5 l/100 km a cene pohonných hmôt 1,13 eur /l a základnej náhrade 0,183 eur vo výške 11,98 eur, keďže právny zástupca žalobcu si z dôvodu účasti aj na ďalšom pojednávaní uplatňoval 1 náhrady cestovného (1/2 zo sumy 23,95 eur) Právny zástupca je platcom DPH priznal mu súd aj DPH v sume 96,88 eur podľa § 18 ods. 3 cit. vyhl. zo sumy 484,44 eur (odmena + režijný paušál + náhrada za stratu času + cestovné), teda spolu trovy právneho zastúpenia v sume 581,32 eur.

Ako súd uviedol vyššie, žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 80%, čo predstavuje na trovách právneho zastúpenia sumu 465,06 eur (80% zo sumy 581,32 eur) a na iných trovách konania pozostávajúcich z poplatku z návrhu na začatie konania, pričom žalobca uhradil poplatok v sume 150 eur a preto mu vznikol nárok na náhradu trov v sume 120 eur (80% zo sumy 150 eur).

Podľa § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznala náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

V zmysle citovaného ustanovenia teda súd za určitých okolností nemusí priznať náhradu trov konania účastníkovi, ktorý bol v konaní úspešný.

Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinný účastník nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sám

nezavinil, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takých prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery účastníkov konania a to nielen toho účastníka, ktorého by zaťažovala povinnosť nahradit' trovy konania, ale aj toho účastníka, ktorého majetková sféra by bola výnimočným nepriznaním náhrady trov konania dotknutá.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd zohľadnil osobné a majetkové pomery žalovanej ako ich uviedol vyššie. Na druhej strane žalobca je právnickou osobou, ktorej predmet činnosti sa týka finančného sektoru, ktorý si na zastúpenie v konaní zvolil právneho zástupcu, ktoré právo mu nemožno uprieť. Vzhľadom na pomery žalovanej a jej povinnosť zaplatiť žalobcovi súdom priznanú sumu v splátkach má súd za to, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa tak ich predpokladá citované ustanovenie § 150 ods. 1 OSP a súčasne, že nepriznaním trov právneho zastúpenia v celom rozsahu na aké vznikol žalobcovi nárok, dôjde len k nepatrnému zásahu do majetkovej sféry žalobcu, preto priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia len v polovici zo sumy, na ktorú mu vznikol nárok.

Ako súd uviedol vyššie, žalobcovi vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu v konaní vznikol žalobcovi nárok na náhradu trov konania v pomere 80%, čo pri iných trovách konania pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku predstavuje nárok na 120 eur (80% zo žalobcom zaplatenej sumy poplatku 150 eur), pričom povinnosť zaplatiť súdny poplatok vznikla žalobcovi v dôsledku uplatnenia jeho práva na súde bez ohľadu na zastúpenie v konaní právnym zástupcom. Čo sa týka trov právneho zastúpenia, podľa pomeru úspechu by žalobcovi vznikol nárok na náhradu týchto trov konania v sume 465,06 eur (80% zo sumy 581,32 eur), avšak vzhľadom na vyššie uvedené a uplatnenie moderačného práva podľa § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súd rozhodol o priznaní trov konania žalobcovi predstavujúcich trovy právneho zastúpenia v sume 232,53 eur (1 zo sumy 465,06 eur).

Berúc do úvahy osobné, sociálne a majetkové pomery žalovanej povolil súd v súlade s ust. § 160 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, zaplatiť žalovanej sumu, na zaplatenie ktorej bola zaviazaná, v mesačných splátkach za podmienok uvedených vo výroku tohto rozsudku.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.